

NIEUWSBRIEF 39

Voorjaar 2010

District 14 Groot-Amsterdam en omstreken

Voorjaarshelmkruid – *Scrophularia vernalis*. April 2009 – Sloterkade
Foto: Lida den Ouden*

Floroncoördinator:
Peter Wetzels
Diemzigt 39
1111 TX Diemen
floronamsterdam@gmail.com

Zaterdag 3 april 2010 FLORON-avond 20.00 uur
i.s.m. de KNNV in het gebouw de Groenvoorziening
op de Nieuwe Ooster in Watergraafsmeer
Kruislaan 126
Zie www.knnv.nl/amsterdam en dan Algemeen en
dan lezingen & excursies 2010.

*Alle foto's zonder vermelding van auteur zijn gemaakt door Peter Wetzels.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Plan 1	4
Plan 2.....	5
Plan 3	8
Excursies voor 2010.....	10
Intratuin-excursie	10
Oostelijk havengebied voor beginners	10
Zanderij Cruysbergen.....	10
Ruigoord.....	10
Zaanse Schans.....	10
Floron projecten 2010.....	11
Selectiehokkenproject.....	11
Verspreidingsonderzoek focussoorten.....	12
Floronnieuws.....	13
De websites.....	13
Amsterdams Natuur Netwerk.....	13
Fietsen voor koolzaad.....	13
Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDFF).....	13
Verslag 2009	14
Excursie Laegieskamp op 13 juni.....	14
Streeplijsten 2009.....	15
Opmerkelijk.....	15

Ceratophyllum demersum – Fijn hoornblad. In 2009 voor het eerst in het district gevonden

Voorwoord

Deze nieuwsbrief zal beknopt zijn over 2009. Er zijn natuurlijk in 2009 (en in 2008) leuke vondsten in ons district Groot-Amsterdam gedaan en daar heeft Ton Denters weer een mooi overzicht van gemaakt. Dit zit niet bij deze nieuwsbrief maar is te vinden op www.floronamsterdam.nl. Ik zal het vooral over het komend jaar hebben.

In 2009 ben ik als vierde districtscoördinator begonnen. Er zijn momenteel weinig waarnemers in ons district. Verder moest Floron het verlies aan subsidie opvangen waardoor er weinig aandacht was voor het vrijwilligers-netwerk. Tenslotte zijn er ook belangrijke aanzetten om op een andere manier waarnemingen te registreren en te verwerken. Dat wordt beschreven in het stukje over de Nationale Databank Flora en Fauna. Kortom er moet een nieuwe start gemaakt worden en daar zal deze nieuwsbrief voornamelijk over gaan.

Waarnemers gezocht

In mijn eerste jaar als districtscoördinator heb ik gemerkt dat het aantal actieve waarnemers in de loop van de jaren erg is afgenomen. Bijzondere waarnemingen worden nog wel gemeld. Bij waarneming.nl dan wel telmee.nl bij Ton Denters of bij mij. Er is nog een klein aantal waarnemers die hokken doen en er zijn buiten Amsterdam twee groepen actief: Zaandam en Uithoorn. Maar in het geheel genomen gebeurt er weinig meer.

Dat betekent dat op korte termijn een hiaat ontstaat in de activiteiten die vanuit Floron uitgaan, zoals het Selectiehokken project en het 'Bedreigde Soorten Project'. Op langere termijn ontstaat ook het gevaar dat alle kennis die opgebouwd is over de flora in en rond Amsterdam verloren gaat.

Er moet dus wat gebeuren. Er moeten genoeg mensen zijn die floristische interesse hebben. Er zijn vele redenen te bedenken waarom ze niet actief zijn zoals onbekendheid met Floron, geen idee hebben wat strepen inhoudt en de opvatting dat alleen floristische keien goed genoeg zijn. Een aloude manier om deze drempels te overwinnen is door veel excursies te geven. Dit jaar zijn dus al vijf excursies gepland. Misschien komen er nog meer. Houd de website www.floronamsterdam.nl in de gaten!

Met twee voormalige districtscoördinatoren Ton Denters en Claud Biemans en verder Robbert Bouman heb ik een brainstorm-groepje gevormd, om na te gaan hoe we het aantal waarnemers kunnen laten groeien. We zullen nog van ons laten horen.

Strepen en registreren

Dit jaar wil ik internet gaan gebruiken zodat waarnemers op korte termijn resultaat zien van hun inspanningen. De waarnemingen zijn snel door te geven en de stand van zaken komt dan snel terug. Er zijn nu drie plannen.

Plan 1

Ik stel elk jaar een overzicht van leuke vondsten beschikbaar op een kaart die met behulp van Google Maps of met Google Earth te bekijken is. Deze wordt regelmatig bijgewerkt. Op deze wijze is iedereen snel op de hoogte van de actuele stand van zaken en kan ook vroegtijdig een bijzondere vondst gecontroleerd worden. Periodiek krijgen waarnemers en andere geïnteresseerden krijgen een mail die er als volgt uitziet:

floronomsterdam@gmail.com heeft dit verzonden met behulp van Google Map

☆ noreply@google.com aan mij [details weergeve](#)

Hallo, Hierbij een overzicht van bijzondere waarnemingen in 2008 en 2009 met de locatie.

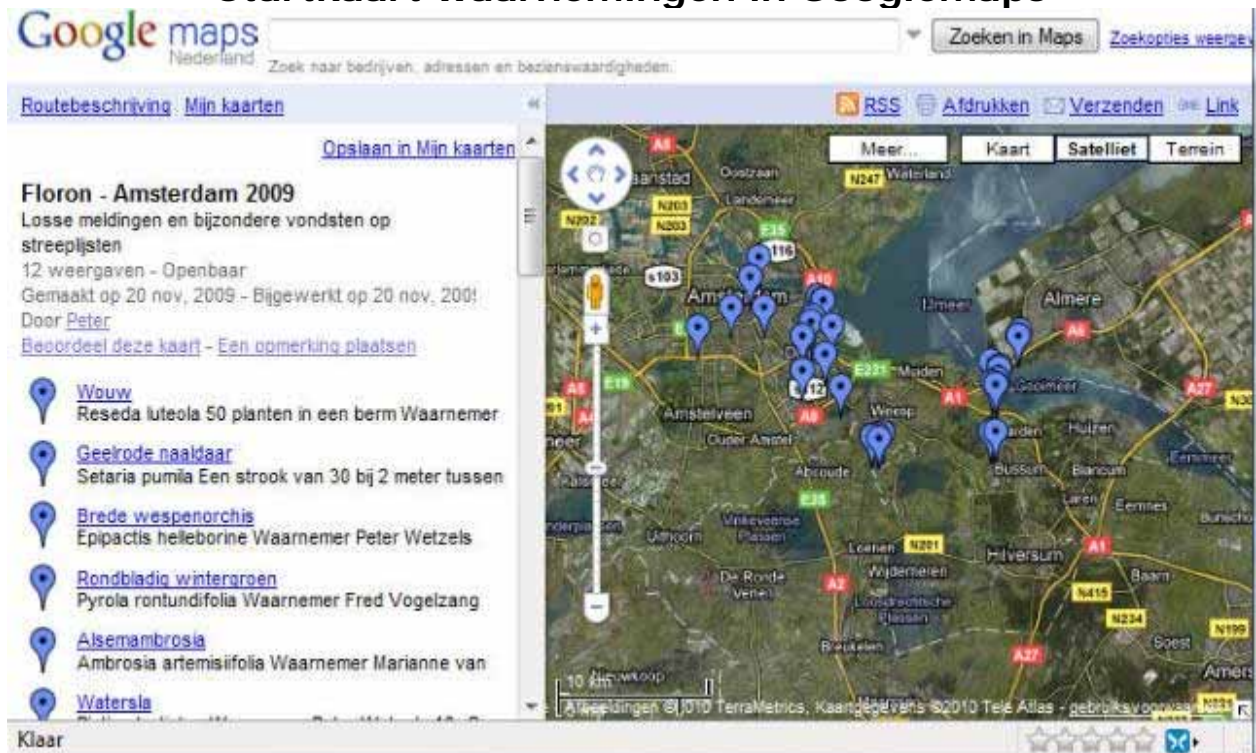
Kopieer onderstaande link in je browser

Link: <http://maps.google.nl/maps/ms?ie=UTF8&hl=nl&msa=0&msid=116278766703723402347_000275806_5_049747&spn=0.001713_0.005284&t=h&z=18&iwloc=000478c9cdaaa8c588fa4>

Deze e-mail is naar u gestuurd door een gebruiker van Google Maps (maps.google.nl)

Als de link door het mailprogramma herkend is kan er op geklikt worden en anders moet het eerst gekopieerd worden naar je browser. De afbeelding hieronder toont het resultaat. Er is een openingsvenster met aan de linkerkant een lijst met de waarnemingen en aan de rechterkant een kaart met blauwe pinnen die de locaties aangeven.

Startkaart waarnemingen in Googlemaps

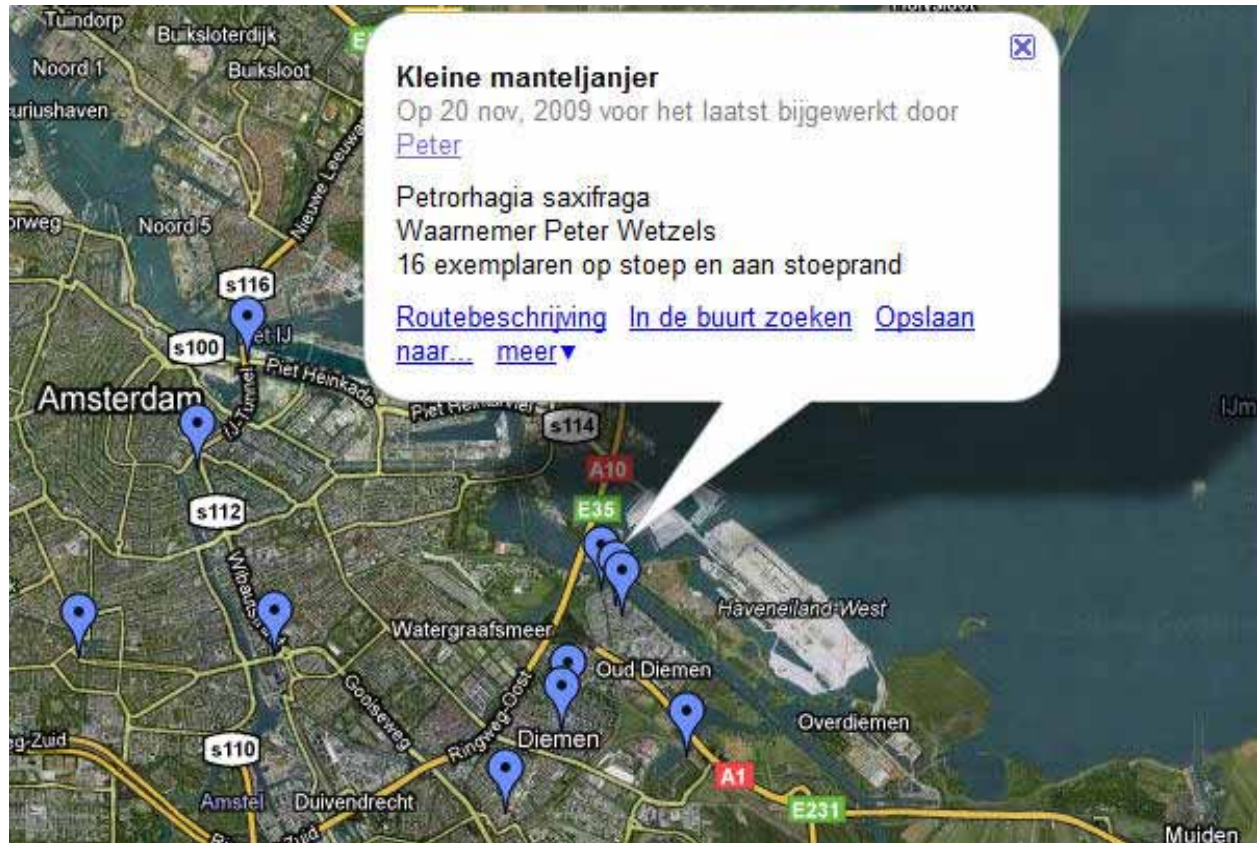
The screenshot shows the Google Maps interface for Amsterdam. The map is filled with blue location pins. On the left, a sidebar titled 'Floron - Amsterdam 2009' lists several sightings:

- Wouw**: Reseda luteola 50 planten in een berm Waarnemer
- Geelrode naaktaar**: Setaria pumila Een strook van 30 bij 2 meter tussen
- Brede wespenorchis**: Epipactis helleborine Waarnemer Peter Wetzels
- Rondbladig wintergroen**: Pyrola rotundifolia Waarnemer Fred Vogelzang
- Aisemambrosia**: Ambrosia artemisiifolia Waarnemer Marianne van
- Watersla**

The map interface includes search bars, navigation controls, and a list of actions like 'RSS', 'Afdrukken', and 'Verzenden'.

Door op de blauwe naam van de plant in de linker lijst te klikken of op een van de blauwe pinnen, springt de kaart naar de locatie en toont een venster met een korte beschrijving van de vondst

Detailgegevens waarneming in Googlemaps

Plan 2

Met een digitale camera in een broekzak, of bij een jurk/rok dragende botanica in een handtas past, kunnen prachtige planten foto's gemaakt worden. Ook hebben digitale camera's vaak een macrofunctie waar je vroeger honderden guldens voor moest neerleggen. Dus worden er tegenwoordig heel veel prachtige foto's gemaakt van prachtige en bijzondere planten.

Deze foto's zouden breed beschikbaar moeten zijn en niet alleen in beperkte kring. Dit willen wij het komend jaar ondersteunen door op internet 20 gigabyte ruimte te huren waar waarnemers in Amsterdam en omstreken hun foto's op kwijt kunnen. Er kunnen 10.000 foto's op.

Mooie foto's mogen, graag zelfs, maar vooral de nuttige foto's zijn welkom. Foto's die je helpen een plant op naam te brengen. Foto's met opmerkelijke details. Foto's die een waarneming kunnen bevestigen. Of gewoon foto's die je aan je mede floristen wil laten zien. Op volle resolutie zonder iemands mailbox vol te laten lopen en beschikbaar voor alle liefhebbers.

Van de vele plantenfoto's die op internet te vinden zijn maar er maar enkelen die je helpen om planten op naam te brengen. Daarom let ik zelf steeds minder vaak op de esthetiek maar meer op de nuttigheid van de foto. Een foto die de nadruk legt op details als beharing, aantal kelkbladen is erg nuttig maar vaak niet zo fraai. Ook werken de omstandigheden soms niet mee: regen, gebrek aan licht of juist een overmaat aan wind zijn voor sommigen een motief om het fotograferen te laten. En dat is jammer.

Hieronder een aantal voorbeelden van mijn voorkeur voor nuttigheid. De foto linksboven werd in de avond gemaakt en is daarom erg blauwig. Maar de bijkelk, belangrijk voor de determinatie, is goed zichtbaar. Bloemen vasthouden voor de details: bij de foto van raapzaad rechtsboven woei het erg en bij de nog niet op naam gebrachte plant linksonder stonden alle bloemen in een slagschaduw. De foto rechtsonder is erg lelijk geflitst, maar toont helder alle details

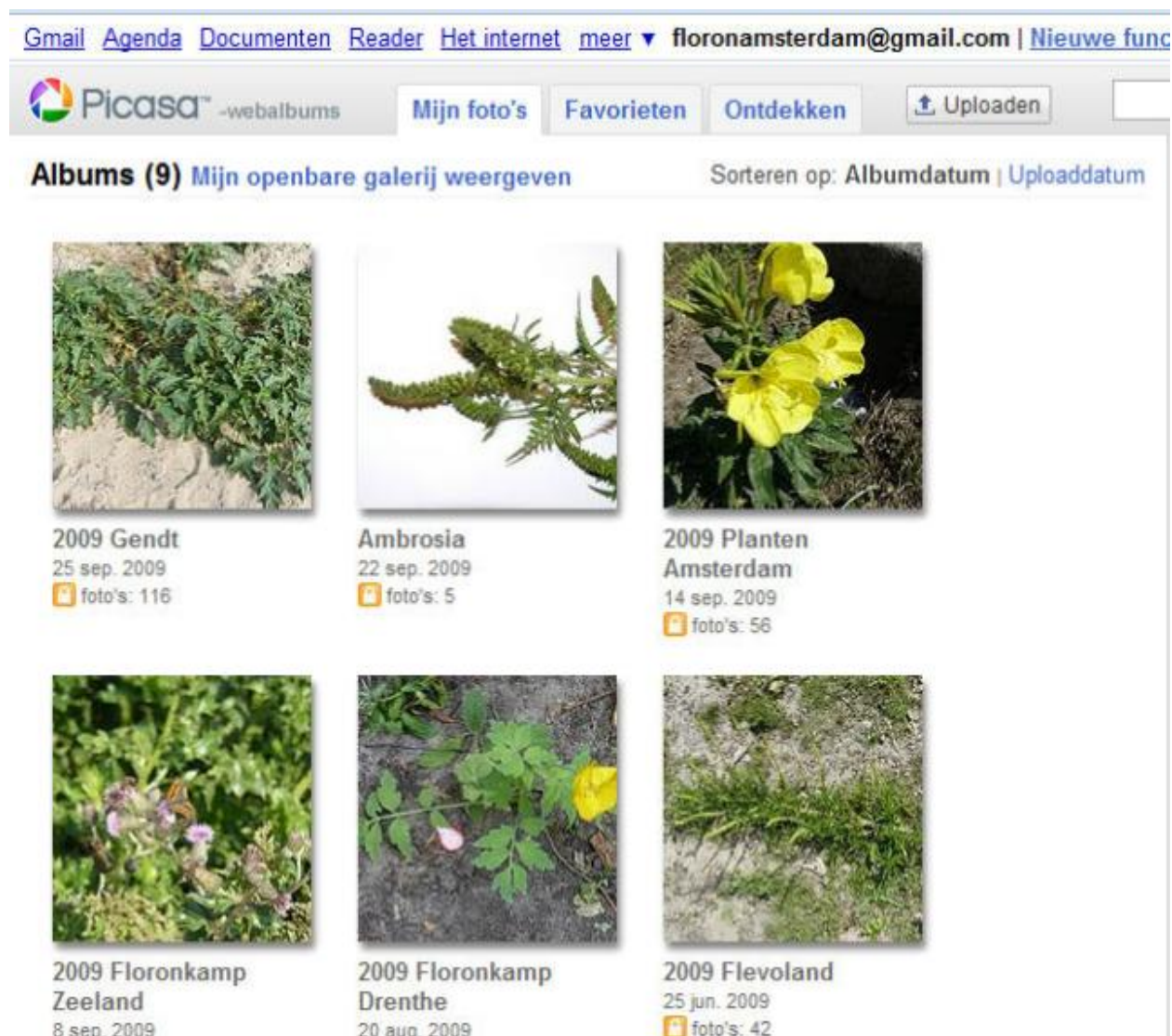

Ik weet dat er lastige punten zijn wat betreft auteursrechten. Dat is iets waar nog naar gekeken moet worden.

De foto's zijn te bewaren op het internet. De geïnteresseerde kan het zelf op internet zetten met een Google programma genaamd Picasa. Voor diegene die dat programma niet op hun pc willen hebben kunnen hun foto's op mijnalbum.nl zetten of opsturen op een cd of een keer naar een avond

komen van de plantenwerkgroep van de KNNV te Amsterdam met een USB-stick of geheugenkaartje. Het resultaat is dan een album. De albums zoals hieronder getoond worden zijn alleen op uitnodiging zichtbaar. Wil je een keer je foto's op internet zetten, stuur dan een mailtje naar floronomsterdam@gmail.com. Dan stemmen we af wat de beste manier is om de foto's op de goede plek te krijgen.

Albumoverzicht

The screenshot shows a Picasa webalbum interface. At the top, there are navigation links: Gmail, Agenda, Documenten, Reader, Het internet, meer, and the user's email address floronomsterdam@gmail.com. Below this is the Picasa logo and navigation buttons: Mijn foto's, Favorieten, Ontdekken, and an Uploaden button. The main area displays a grid of six album thumbnails, each with a title, date, and photo count.

Albumnaam	Datum	Foto's
2009 Gendt	25 sep. 2009	116
Ambrosia	22 sep. 2009	5
2009 Planten Amsterdam	14 sep. 2009	56
2009 Floronkamp Zeeland	8 sep. 2009	-
2009 Floronkamp Drenthe	20 aug. 2009	-
2009 Flevoland	25 jun. 2009	42

Voor diegenen die dat nog nooit gedaan hebben: door op een van de bovenstaande albumduimnagels te klikken komt een overzicht van de foto's beschikbaar zoals op de volgende pagina is te zien.

Door op een foto te klikken wordt deze op groot formaat getoond. Door er met je rechtermuisknop op te klikken, kan de foto op je eigen computer worden opgeslagen.

Door te klikken op de tekst 'Diavoorstelling' (linksboven in het scherm) worden alle foto's in het album één voor één beeldvullend getoond.

Albuminhoud

[Gmail](#) [Agenda](#) [Documenten](#) [Reader](#) [Het internet](#) [meer](#) ▼ [floronamsterdam@gmail.com](#) | [Nieuw](#)

 Picasa™ -webalbums [Mijn foto's](#) [Favorieten](#) [Ontdekken](#) [Uploaden](#)

Mijn foto's > **2009 naarden**

 Diavoorstelling Delen Foto's toevoegen [Downloaden](#) ▼ [Bewerken](#)

The image shows a screenshot of a Picasa web album titled '2009 naarden'. The album contains 13 photographs of various plants and flowers. The photos are arranged in a grid: the first row has 4 photos, the second row has 4 photos, and the third row has 5 photos. The plants shown include green leafy plants with small white flowers, a person's shadow on a path, and a bush with pink flowers.

Plan 3

In een stadse omgeving is de kans op nieuwkomers groot. Ze staan vaak (nog) niet in de Heukels of in een andere Nederlandse flora. Een oproep om op bepaalde planten te letten kan behoorlijk frustrerend zijn voor een florist die niet een machtige rij buitenlandse flora's in de boekenkast heeft staan. Zelf op internet zoeken is soms knap lastig. Veel materiaal is gewoonweg slecht, of heeft betrekking op invasieven in andere continenten. Ook heb ik wel eens gemerkt dat namen in de botanie identiek zijn aan zaken in een heel andere context. Zo is er een geslacht *Paronychia*, waar ik niet snel meer op zou Googelen. Het is namelijk ook de naam van een nogal gruwelijke nagelziekte. Er zijn onder deze naam heel wat meer foto's van bloedende nagels te vinden dan van bloeiende planten. Zoeken kost trouwens ook veel tijd.

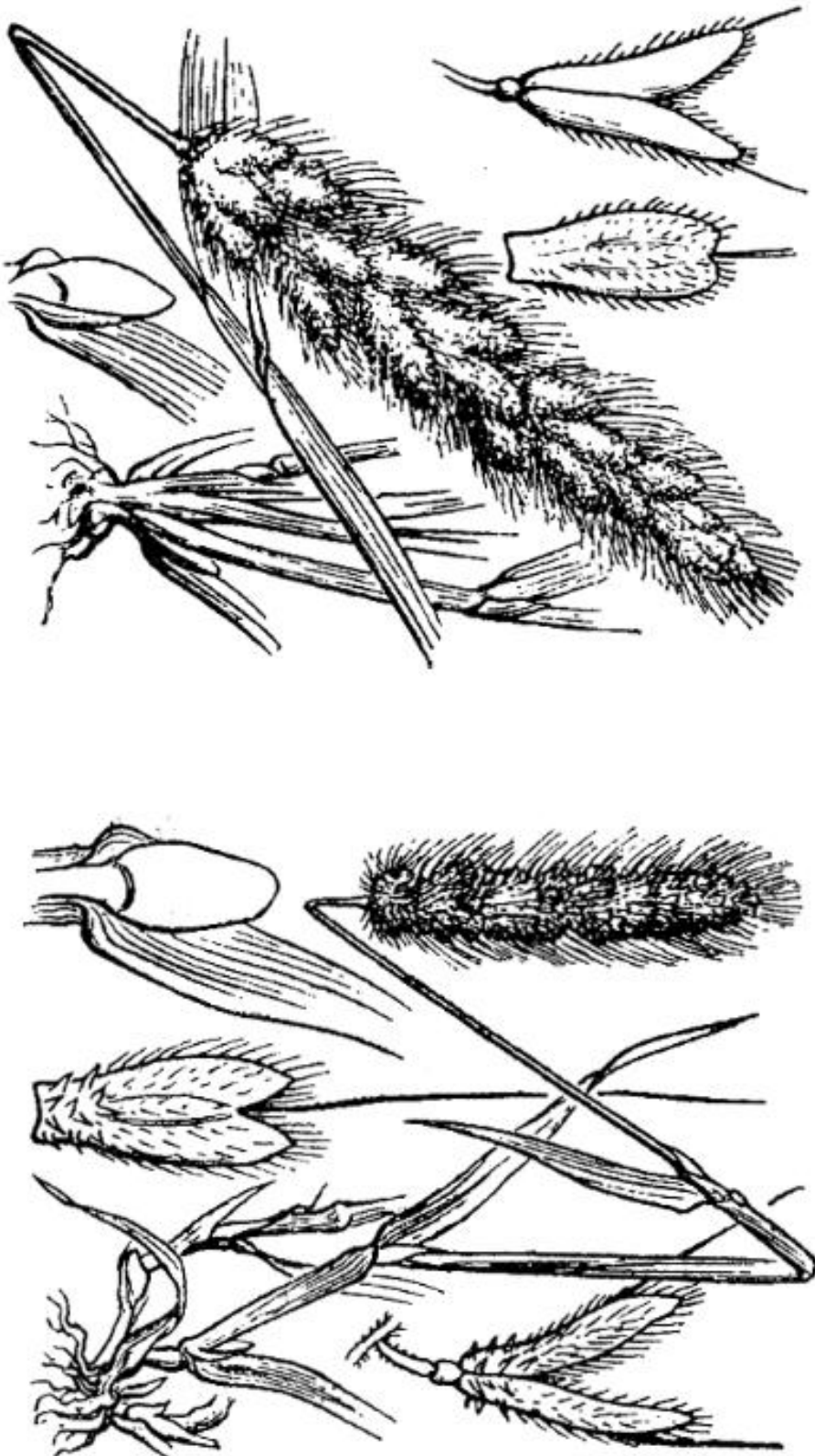
Daarom lijkt het me handig dat er voortaan beschrijvingen beschikbaar zijn, met sleutels en/of afbeeldingen zodra gevraagd wordt om op bepaalde

planten te letten. Hieronder een voorbeeld voor baardgras. Ik heb ook hier de rechtenkwestie nog niet uitgezocht, maar het is niet voor commercieel gebruik, en aangezien de bron een wetenschappelijk werk is valt het hoogstwaarschijnlijk onder het citaatrecht: d.w.z. dat dit dus toegestaan is.

Verschillen tussen *Polygogon monspeliensis* Baardgras en *Polygogon maritimus* 'Zeebaardgras'

<i>Polygogon monspeliensis</i> Baardgras	<i>Polygogon maritimus</i>
Lemna met naald van 1- 1,5 mm	Lemna stomp
Kelkafes kort uitgerand kort behaard met korte haren op de rand	Kelkafes tweetopig zacht behaard met lange haren op de rand

2010 Peter Wetzels

Tekeningen zijn uit Flora dels Països Catalans IV Bolos & Vigo 2001

Excursies voor 2010

Intratuin-excursie

Zaterdag 3 april. Start 10:00 einde 12:00. Verzamelen bij de ingang van Intratuin aan de Nobelweg 10 in de Watergraafsmeer, niet ver van het Amstel-station. Excursieleider: Claud Biemans. Telefoon 06-44566395. Leer de planten kennen die al of mogelijk gaan verwilderen.

Oostelijk havengebied voor beginners

Zondag 30 mei beginnersexcursie: Start 13.30 uur einde 16:00. Verzamelen op het plein voor de Albert Heijn aan de Oostelijke Handelskade. Excursieleider: Claud Biemans. Telefoon 06-44566395. Speciaal gericht op mensen met weinig kennis van planten en met aandacht voor de verschillende soorten varens.

Zanderij Cruysbergen

Zaterdag 19 juni. Start om 10:00 einde 16:00. Verzamelen station Bussum-zuid. Hok 138-475. Cruysbergen is een voormalige zanderij. Aan het eind van de vorige eeuw, na de ontzanding, is het noordelijke gedeelte geschikt gemaakt voor landbouw. Een groot stuk is in 1993 door het Goois Natuurreservaat aangekocht Het gebied is van 2005 tot 2007 opnieuw ingericht. De toplaag is afgegraven en gebruikt voor de natuurbrug Crailo. Het terrein schijnt al aardig mooi te worden. We gaan een streeplijst maken. Excursieleider: Peter Wetzels. Telefoon 020-6928352 of 06-44558870.

Ruigoord

Zaterdag 31 juli. Start om 10:30 einde 16:00 Verzamelen bij Station Sloterdijk in Amsterdam. Hok 111-491. Een streepexcursie van een selectiehok in het Westelijk Havengebied van Amsterdam. De Afrikahaven is aangelegd. In de hele omgeving is veel op de schop gegaan, maar de kunstenaarsenclave Ruigoord bestaat nog. Wat groeit er nu? Excursieleider: Peter Wetzels. Telefoon 020-6928352 of 06-44558870. Vanwege het vervoer naar Ruigoord is aanmelding verplicht floronamsterdam@gmail.com.

Zaanse Schans

Zaterdag 21 augustus. Start om 10:00 einde 16:00 Verzamelen station Koog-Zaandijk. Hok 116-498 Een streepexcursie rond een toeristische attractie, maar ook veenweide, sportvelden, industrieterreintjes, haventjes en de Zaan. Excursieleider: Peter Wetzels. Telefoon 020-6928352 of 06-44558870.

Floron projecten 2010

Selectiehokkenproject

In 2004 eindigde het Witte Gebieden Plan, een programma om een betere dekking van Nederland te krijgen. In feite was dit een afsluiting van een inventarisatieronde. Een nieuwe landdekkende inventarisatieronde op kilometerhokniveau leek moeilijk haalbaar. Daarom werd gekozen om in een periode van vijf jaar een nieuwe representatieve indruk van de Nederlandse flora op te doen aan de hand van 'selectie-hokken'. Deze selectiehokken zijn zo gekozen dat belangrijke manieren van grondgebruik als natuur, landelijk gebied en stedelijk gebied voldoende zijn vertegenwoordigd. Tevens zijn hokken die vrij recent waren onderzocht buiten de selectie gebleven. Tenslotte werd er gestreefd naar een goede ruimtelijke spreiding. Het gaat om twintig hokken per district per jaar en het project loopt van 2005 tot en met 2010: dus heeft FLORON per district 100 kilometerhokken geselecteerd. Als je dit jaar een hok wilt doen heeft een selectiehok de voorkeur. Is er geen selectiehok dicht bij in de buurt of is het om andere redenen onaantrekkelijk, dan kan je natuurlijk altijd een andere hok doen. De voorkeur gaat uit naar hokken die al langere tijd niet geïnventariseerd zijn.

Fotograaf: Jacco van Beelen
Bron www.commons.wikipeedia.org

Wil je een overzicht van de deze hokken? Ga naar www.floron.nl. Kies bij het tabje districten 14) Groot-Amsterdam en dan bij Nieuws en dan bij Selectiehokken op lees verder... klikken.

Hiernaast een kaart van de verspreiding van de bijenorchis. Deze is te vinden op www.floron.nl en dan verspreiding kiezen en dan het kopje verspreiding 2009. Linksboven een foto van deze fraaie orchidee; Ophrys mellifera.

Verspreidingsonderzoek focussoorten

Een voortzetting van het Bedreigde Soorten Project (BSP) is in 2009 gestart: Het Verspreidingsonderzoek vaatplanten. Het idee is om elk jaar een groep van twintig soorten, focussoorten, die vóór 2003 zijn waargenomen, opnieuw te inventariseren. Het project is pas in de zomer gestart. Omdat het toen erg kort dag was om waarnemers te informeren, houden we de soorten van vorig jaar dit jaar nog aan. Deze soorten bloeien later dan de soorten die dit jaar zijn geselecteerd, dus dat verlengt de tijd dat je iets kan doen.

Je gaat dan na of op de soort op eerdere groeiplekken nog voorkomt. Het betreft niet-algemene soorten. Je krijgt een overzicht van waarnemingen van een of meer soorten, meestal op uurhokniveau. Een enkele keer is de vindplaats tot op meters bekend.

Eventueel is een hok op verschillende soorten te actualiseren. Het is een leuk project voor diegenen die geen hok kunnen of willen doen. Hieronder is een overzicht van de focussoorten van 2009 en 2010.

Heb je interesse stuur dan een mail naar floronamsterdam@gmail.com
We gaan dan na wat je het beste past.

Focussoorten 2009	Focussoorten 2010
In ons district	In ons district
Cirsium dissectum Spaanse ruiter Cystopteris fragilis Blaasvaren Dianthus armeria Ruige anjer Eryngium maritimu Blauwe zeedistel Mentha pulegium Polei Monotropa hypopitys Stofzaad? Ophrys apifera Bijenorchis Parnassia palustris Parnassia Scabiosa columbaria Duifkruid?	Brede orchis Gevlekte orchis Gewoon sneeuwkllokje Grote keverorchis Moeraswespenorchis Ronde zonnedauw Steenbreekvaren Vleeskleurige orchis Waterdrieblad Welriekende nachtorchis Wilde gagel
Niet in ons district	Niet in ons district
Cicendia filiformis Draadgentiaan Euphorbia paralias Zeewolfsmelk Gentiana cruciata Kruisbladgentiaan Gentianella amarella Slanke gentiaan Gentianella campestris Veldgentiaan Gentianella germanica Duitse gentiaan Goodyera repens Dennenorchis Gymnadenia conopsea Grote muggenorchis Monotropa hypopitys Stofzaad Orobancha rapum-genistae Grote bremraap Scabiosa columbaria Duifkruid	Beenbreek Drijvende waterweegbree Groenknolorchis Groot zeegras Kruipend moerasscherm Lange ereprijs Maretak* Rapunzelklokje Steenanjer Bosorchis
? onzeker of de soort in ons district voorkomt * op waarneming.nl kwam dit jaar in februari een melding binnen van maretak in Amstelveen. Dat zou de eerste waarneming in ons district zijn. Maar of het wild is ...?	

Floronnieuws

Er is een nieuwe directeur: Wouter van Eck.

Rond de zomer gaat Floron naar Nijmegen verhuizen. Ze betrekken daar dan samen met de verwante organisaties SOVON, RAVON en de Zoogdierenvereniging het Natuurplaza, een gebouw op de universiteitscampus.

De websites.

De website van Floron <http://www.floron.nl/> is geheel vernieuwd.

De website van <http://www.floronamsterdam.nl/> bevat de meest recente gegevens. Vergeet er niet af en toe op te kijken.

Amsterdams Natuur Netwerk

In 2009 heeft Jan Timmer het ANN gestart. Als je je daar aanmeldt dan krijg je periodiek een mail met interessante waarnemingen. Het gaat om alle natuurwaarnemingen, dus ook zoogdieren, insecten en planten. Zelf een bericht sturen kan ook. Aanmelding gaat met een mail naar:

Amsterdams_NatuurNet-subscribe@yahogroups.com

Fietsen voor koolzaad

Helaas is het eindverslag van dit project nog niet gereed. Er is wel al bekend dat er veel meer raapzaad dan koolzaad is waargenomen. De uitzondering zijn de kleigebieden in Groningen. Daar kwam meer koolzaad voor.

Vooralsnog lijkt het er op dat verwildering uit koolzaadveld veel minder vaak voorkomt dan gedacht. We blijven regelmatig informeren naar de stand van zaken en het ziet er naar uit dat dit voorjaar het eindverslag klaar is.

Nationale Databank voor Flora en Fauna (NDFF)

Alle gegevens van natuurwaarnemingen komen in een grote database. Sinds kort zitten alle Florongegevens er in. Samen met de waarnemingen van vogels vlinders en andere diergroepen zijn het er al 30 miljoen. Tenslotte zitten die van waarneming.nl en telmee.nl er ook in. Zo'n bak gegevens moet wel betrouwbaar zijn. Die van Floron zijn dat wel, maar er zullen steeds meer waarnemingen via telmee.nl en waarneming.nl komen. Er is een structuur bedacht om de waarnemingen te toetsen.

Omdat het belangrijk is dat DC's, admins en vrijwilligers betrokken zijn in dit traject, streeft de NDFF naar een uniforme manier om waarnemingen te beoordelen. Hiervoor is een validatieportaal ingericht, waar teams van deskundigen in de toekomst de waarnemingen van waarneming.nl, telmee.nl en organisaties als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, enz. kunnen valideren. Om zo uniform mogelijk te werken, worden speciale instructie-middagen voor ondermeer districtscoördinatoren van Floron georganiseerd. Wil je meer weten? Op telmee.nl staat beknopte informatie en erg uitgebreid op www.gegevensautoriteitnatuur.nl

Verslag 2009

Excursie Laegieskamp op 13 juni.

Het was mooi weer en er waren zeven deelnemers. De aangekondigde soorten als blauwe knoop, pilvaren, vlottende waterbies, moerashertshooi en koningsvarens werden allen gevonden. Het bleek wel dat het voor sommige soorten net iets te vroeg was. Toch een geslaagde excursie.

Vlottende waterbies – Eleogiton fluitans

Blauwe knoop – Succisa pratensis

Koningsvaren - Osmunda regalis

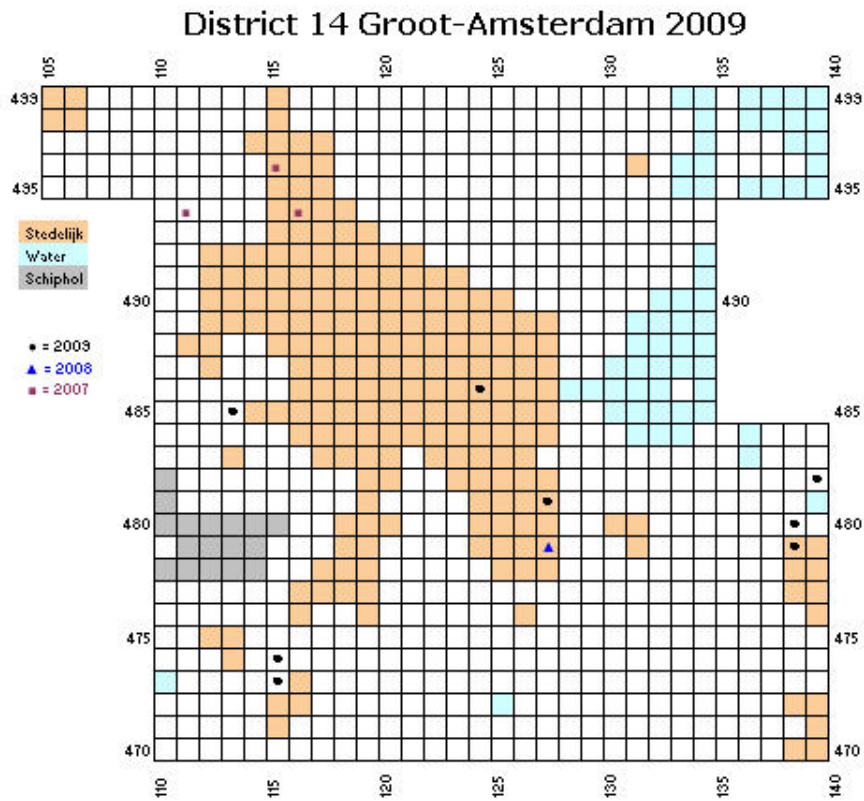

Pilvaren - Pilularia globulifera

*Moerashertshooi
Hypericum elodes*

Streeplijsten 2009

In 2009 zijn twaalf streeplijsten ingeleverd. Drie uit 2007; één uit 2008 en acht uit 2009.

Opmerkelijk

Hieronder foto's van watersla – *Pistia stratiotes*. Deze plant wordt gebruikt in vijvers en aquaria. Soms verwildert deze plant in stadsgrachten. Deze foto's zijn genomen aan de rand van Diemen. In een snipper veenweide die is overgebleven. Verwildert deze plant nu ook buiten de stad?

Linksboven: Keizerskaars – *Verbascum phlomoides* in Amsterdam-Zuidoost. Op open, droge, kalkrijke, omgewerkte zandgrond op bermen en in de duinen. Zeldzaam in het duin-, rivier- en stadsdistrict; elders zeer zeldzaam. Rechtsboven: Tongvaren – *Asplenium scolopendrium* samen met mannetjesvaren *Dryopteris felix-mas* op een kade onder de spoorbrug aan de oostkant van het Stationseiland. Een stikdonkere plek. Hieronder: ruige weegbree – *Plantago media* vijftig in september bloeiende exemplaren in een berm bij de metro-spoordijk in Amsterdam-Zuidoost. Zou alleen in het rivierengebied en in Zeeland nog voorkomen.

